

GOPAY s.r.o.

Planá 67

370 01 Planá u Českých Budějovic

Odborné stanovisko ve věci vykázaní elektronických peněz v účetnictví jejich držitele

V Českých Budějovicích dne 22. listopadu 2017

Dobrý den,

odpovídáme na Váš dotaz, týkající se vykázaní elektronických peněz v účetnictví jejich držitele.

Popis situace

Společnost GOPAY s.r.o. je držitelem povolení České národní banky k činnosti instituce elektronických peněz ve smyslu příslušných ustanovení českého zákona č. 284/2009Sb., o platebním styku, ve znění pozdějších předpisů. Hlavní činností společnosti je zprostředkování plateb konečných zákazníků nakupujících na internetových obchodech (dále „zákazníci“) obchodníkům, kteří tyto internetové obchody provozují (dále „obchodníci“).

Obchodník využívající platební bránu GoPay má u společnosti vedený účet elektronických peněz. V okamžiku úhrady zákazníka dochází k emisi elektronických peněz na účtu daného obchodníka. Tyto elektronické peníze jsou dle smluvních podmínek sjednaných s obchodníkem následně konvertovány zpět do reálných peněžních prostředků a zaslány na bankovní účet obchodníka.

Prostředky nejsou u GOPAY s.r.o. v období mezi jejich přijetím a výplatou dále investovány a zhodnocovány (instituce elektronických peněz nemá oprávnění poskytovat úvěry). Jejich zůstatek je tak nezávislý na pohybu tržních ukazatelů. Za zprostředkování transakce inkasuje společnost GOPAY s.r.o. poplatek, který má obdobný charakter, jako běžné bankovní poplatky. Jako instituce elektronických peněz podléhá GOPAY s.r.o. pravidelnému dozoru ČNB, obdobně jako další finanční instituce.

Vyúčtování mezi obchodníkem a institucí elektronických peněz probíhá v závislosti na uzavřené smlouvě v těchto režimech:

- Periodické vyúčtování GoPay služeb - ve smlouvě s obchodníkem je sjednán režim vyúčtování (denní, týdenní, měsíční, případně roční) a časový horizont vypořádání peněžních prostředků od data vyúčtování do data zaslání prostředků na bankovní účet (T+1, T+2 atd.).
- Vyúčtování při dosažení určité částky tržeb - obchodník vyúčtovává až při dosažení určité limitní výše tržeb, kterou má nastavenou ve smluvních podmínkách.
- Vyúčtování dle potřeb obchodníka – obchodník převádí kryté elektronické peníze na základě vlastního uvážení.

Ve všech výše uvedených variantách zúčtovacího vztahu má obchodník možnost vyúčtovat na základě svého uvážení i dříve, než je standardně nastavený režim. Časový horizont mezi zadáním požadavku na

vyúčtování a odesláním reálných peněz na bankovní účet obchodníka (případně jeho obchodního partnera) zůstává zachován dle existujícího smluvního ujednání (u většiny smluv se jedná o horizont T+3 dny).

V okamžiku podání žádosti o vyúčtování se může stát, že část emitovaných elektronických peněz není k danému okamžiku kryta reálným peněžním tokem od zákazníka a není je možno obchodníkovi v momentu vyúčtování vyplatit. Jedná se o platby realizované platebními kartami, které probíhají přes sdružení platebních karet a mohou být oproti standardním bankovním převodům mírně zpožděné. Toto zpoždění však nepřesahuje dobu 5 dní. Jakmile je částka kryta, dochází k její výplatě obchodníkovi (jeden požadavek na vyúčtování tak může být vyplacen na bankovní účet obchodníka ve více částkách tak, jak dochází k postupnému krytí prostředků od zákazníka).

Obchodník dostává k dispozici doklad o pohybech na svém účtu elektronických peněz od data posledního vyúčtování, u novějších účtů má k dispozici též výpis z obchodního účtu (ekvivalent bankovního výpisu), který je možno elektronicky přenést přímo do účetnictví, včetně nastavení automatického párování.

Formulace dotazu

1. Měl by obchodník účtovat o transakcích na účtu elektronických peněz u GOPAY s.r.o. jako o peněžních prostředcích v účtové skupině 22, krátkodobém finančním majetku v účtové skupině 25, nebo v rámci krátkodobých pohledávek v účtové skupině 31 (případně 37)? V jaké položce rozvahy obchodníka by měl být zůstatek elektronických peněz k datu účetní závěrky vykázan?
2. V jakém okamžiku dochází k úhradě pohledávky z titulu prodeje prostřednictvím internetového obchodu vůči zákazníkovi?

Naše stanovisko

1. Zákon č. 284/2009 Sb., o platebním styku, § 4, definuje elektronické peníze mimo jiné jako pohledávku vůči jejich vydavateli. Toto vymezení není možno podle našeho názoru prostým způsobem převést do účetní terminologie a zařadit zůstatky elektronických peněz mezi pohledávky (v případě definice běžných peněz se rovněž jedná o pohledávku, konkrétně o pohledávku vůči státu, který je emitoval).

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví ani Vyhláška č. 500/2002 Sb. jednoznačně nedefinují, v jaké z položek rozvahy by měly být elektronické peníze vykázané. Pokud vyjdeme ze skutečnosti, že uspořádání rozvahy preferuje hledisko likvidity, považujeme na základě charakteristik uvedených v kapitole „Popis situace“ elektronické peníze za likvidnější položku, než jsou pohledávky.

Domníváme se, že z termínů definovaných účetními předpisy elektronické peníze svou povahou nejlépe vyhovují definici peněžních ekvivalentů tak, jak je uvedena v §40 Vyhlášky č. 500/2002 Sb., konzistentně s dikcí IFRS 7, a to z těchto důvodů:

- jedná se o krátkodobé, vysoce likvidní prostředky, které je možno snadno konvertovat do známých částek peněz;
- tyto prostředky nepodléhají významnému riziku změny hodnoty.

Přiřazení aktiv splňujících charakteristiku peněžních ekvivalentů do rozvahy není v účetních předpisech přímo stanoveno, z definice uvedené v §40 Vyhlášky č. 500/2002 Sb. nicméně vyplývá, že se jedná o finanční majetek.

Navrhujeme proto účtovat o pohybech na účtu elektronických peněz v rámci finančních položek rozvahy, a to buď v rámci peněžních prostředků (účtová skupina 22) nebo v rámci krátkodobého

finančního majetku ((účtová skupina 25). V rámci těchto položek by měl být vykazován také stav elektronických peněz k datu účetní závěrky.

Jsme si vědomi skutečnosti, že vymezení způsobu vykazání elektronických peněz v platné legislativě není jednoznačné a navržený způsob vykazání nemusí být vhodný pro každého obchodníka. V návaznosti na důvody držby elektronických peněz, budoucí záměry obchodníka ohledně dlouhodobosti uložení prostředků v těchto aktivech i interní metodiky vykazování obdobných typů aktiv může být pro některé účetní jednotky vhodnější vykazání elektronických peněz v rámci pohledávek.

Způsob vykazání elektronických peněz by měl být v případě významnějších zůstatků k datu závěrky uveden v příloze účetní závěrky obchodníka.

2. Konečný zákazník splní svůj dluh okamžikem úspěšné realizace úhrady na platební bráně; ve stejný okamžik dochází k emisi elektronických peněz na účtu obchodníka vedený u GOPAY s.r.o. U obchodníka v tomto okamžiku podle našeho názoru zaniká pohledávka vůči zákazníkovi. Převod elektronických peněz na peníze reálné, který následně provede obchodník, může být považován pouze za převod mezi účty u obchodníka.

V případě jakýchkoli doplňujících dotazů jsme k dispozici.

S pozdravem

Ing. Lucie Kozáková
Auditor, č. oprávnění 2202
CB AUDIT s.r.o.